

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ НАУК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія української державності»

циклу вибіркової підготовки

за освітньо-професійною програмою «Цивільний захист»
підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 26 «Цивільна безпека»
за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Рекомендовано кафедрою суспільних
наук на 2022-23 навчальний рік.
Протокол від 29 серпня 2022 року № 2.

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни «Історія української державності».

2022 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни

Історія української державності - наука та навчальна дисципліна, що вивчає політико-адміністративний устрій України, форми та засади функціонування української державності на різних етапах минулого; суспільно-політичні, державотворчі процеси, які відбувалися в Україні з найдавніших часів до сьогодення; визначає причинно-наслідкові зв'язки та суспільну значущість історичних подій, тенденції розвитку українського суспільства, які домінували на різних історичних етапах.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Горенко Леся Михайлівна, доцент кафедри суспільних наук факультету цивільного захисту, кандидат історичних наук, доцент
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8. Номер телефону: 097 295 7593
E-mail	Леся Горенко <horenko_lesia@chipb.org.in>
Наукові інтереси*	
Професійні здібності*	

* – заповнюється за бажанням НПП.

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Інституту (<https://chipb.dsns.gov.ua/> p).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру у перший та третій вівторок кожного місяця з 13.30 до 14.30 в кабінеті № 245. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни

Полягає у формуванні у студентів державницького мислення, розумінні об'єктивного ходу і закономірностей суспільного розвитку, політичної культури; виробленні у студентів навичок роботи з джерелами і літературою, наукового дослідження проблеми, а також вміння чітко і переконливо викладати свої думки; вихованні у студентів національної свідомості, почуття патріотизму, державницького підходу до аналізу суспільних проблем.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни		загальна обов'язкова
Рік підготовки		
Семестр		
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3	3
- кількість модулів		
- загальна кількість годин	90 год.	90 год.
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	20 год.	8 год.
- семінарські заняття (годин)	20 год.	0 год.
- лабораторні заняття (годин)	0 год.	0 год.
- курсовий проект (робота) (годин)	0 год.	0 год.
- інші види занять (годин)	0 год.	0 год.
- самостійна робота (годин)	50 год.	82 год.
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	0 год.	0 год.
- підсумковий контроль	диференційний залік (2 год.)	диференційний залік (2 год.)

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: історія держави та права України, історія держави та права зарубіжних країн.

Постреквізити: виконання та захист кваліфікаційної роботи.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Цивільний захист» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Результати навчання	РН
Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем у сфері цивільної безпеки.	РН03
Відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.	РН17
Визначати закономірності і аналізувати суспільні процеси, що відбувалися у минулому та відбуваються нині, розуміти їх зв'язки та проводити історичні паралелі.	РН19

формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	К
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	K01
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	K04
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	K06

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

РОЗДІЛ 1. Українська державність: витоки, форми, тенденції.

Тема 1. Генеза української державності в епоху середньовіччя:

наукова полеміка.

Тема 2. Латентний період українського державотворення: різноманітність і

суперечливість трактувань

Тема 3. Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). козацько-гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення.

Тема 4. Функціонування державних механізмів на українських землях у XVIII ст.

Тема 5. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX ст.

РОЗДІЛ 2. На шляху до відродження державності (XX – поч. XXI ст.).

Тема 6. Нові тенденції в суспільно-політичному житті України на початку XX ст.

Тема 7. Боротьба за відновлення державності українського народу (1917–1920 рр.).

Тема 8. Національно-державне будівництво в УРСР у міжвоєнний період.

Тема 9. Україна і Друга світова війна: нова парадигма.

Тема 10. Зміни в політичному житті України (др. пол. 40– 80-х рр. XX ст.). Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.)

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма здобуття освіти					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
РОЗДІЛ 1.						
Українська державність: витоки, форми, тенденції						
Тема 1. Генеза української державності в епоху середньовіччя: наукова полеміка.	9	2	2	-	5	-
Тема 2. Латентний період українського державотворення: різноманітність і суперечливість трактувань	7	2	2	-	3	-
Тема 3. Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). козацько-гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення.	9	2	2	-	5	-
Тема 4. Функціонування державних механізмів на українських землях у XVIII ст.	9	2	2	-	5	-
Тема 5. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX ст.	9	2	2	-	5	-
Разом за розділом 1	43	10	10	-	23	-
РОЗДІЛ 2. На шляху до відродження державності (XX – поч. XXI ст.)						
Тема 6. Нові тенденції в суспільно-політичному житті України на початку XX ст.	9	2	2	-	5	-
Тема 7. Боротьба за відновлення державності українського народу (1917–1920 рр.).	9	2	2	-	5	-
Тема 8. Національно-державне будівництво в УРСР у міжвоєнний період.	9	2	2	-	5	-
Тема 9. Україна і Друга світова війна: нова парадигма.	9	2	2	-	5	-
Тема 10. Зміни в політичному житті України (др. пол. 40–80-х рр. XX ст.). Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.)	11	2	2	-	5	2
Разом за розділом 2	47	10	10	-	25	2
Разом	90	20	20	-	48	2

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма здобуття освіти					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
РОЗДІЛ 1. Українська державність: витоки, форми, тенденції						
Тема 1. Генеза української державності в епоху середньовіччя: наукова полеміка.	10	2		-	8	-
Тема 2. Латентний період українського державотворення: різноманітність і суперечливість трактувань	10	2		-	8	-
Тема 3. Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). козацько-гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення.	10	2		-	8	-
Тема 4. Функціонування державних механізмів на українських землях у XVIII ст.	8			-	8	-
Тема 5. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX ст.	8				8	
Разом за розділом 1	46	6			40	
РОЗДІЛ 2. На шляху до відродження державності (XX – поч. XXI ст.)						
Тема 6. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX ст.	8			-	8	-
Тема 7. Боротьба за відновлення державності українського народу (1917–1920 рр.).	8			-	8	-
Тема 8. Національно-державне будівництво в УРСР у міжвоєнний період.	8			-	8	-
Тема 9. Україна і Друга світова війна: нова парадигма.	8			-	8	-
Тема 10. Зміни в політичному житті України (др. пол. 40–80-х рр. XX ст.). Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.)	12	2		-	10	
Разом за розділом 2	44	2			42	
Разом	90	8		-	48	

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми лекції	Кількість годин
-------	-------------------	-----------------

РОЗДІЛ 1. Українська державність: витоки, форми, тенденції

1.	Лекція 1.1. Генеза української державності в епоху середньовіччя: наукова полеміка. 1. Найдавніші державні утворення на землях України. 2. Утворення Давньоруської ранньофеодальної держави на поч. IX ст. 3. Галицько-Волинське князівство – центр об'єднання земель Південно-Західної Русі.	2
2.	Лекція 1.2. Латентний період українського державотворення: різноманітність і суперечливість трактувань. 1. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського і Королівства Польського та зміна їх політико-правового становища. 2. Українські землі в складі Речі Посполитої.	2
3.	Лекція 1.3. Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). козацько-гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення. 1. Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ, її військова і територіальна та політико-правова організація. 2. Соціально-економічне і політичне становище України напередодні повстання 1648 р. 3. Причини, характер народної війни. Державницька програма Б. Хмельницького. Зміни у суспільних відносинах. Формування української держави, її політична форма.	2
4.	Лекція 1.4. Функціонування державних механізмів на українських землях у XVIII ст. 1. Державний устрій Гетьманщини 2. Обмеження автономії Гетьманської України і посилення колонізаторської політики московського царизму. 3. Ліквідація козацького самоврядування на Слобідській Україні й Лівобережжі (1765 – 1786 рр.), Запорозькій Січі та її паланок (1775 р.).	2
5.	Лекція 1.5. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX ст. 1. Адміністративно-територіальний поділ та суспільний устрій українських земель під владою Росії у першій половині XIX ст. 2. Розгортання російського суспільно-політичного та польського національно-визвольного рухів на українських землях у 20 – 30-х рр. XIX ст. Виникнення гуртків та організацій декабристів, їхні програмні цілі і діяльність в Україні. 3. Політичне життя Російської імперії другої половини XIX ст., модернізаційні реформи 60 – 70-х рр. XIX ст. 4. Адміністративний статус західноукраїнських земель у другій половині XIX ст., посилення польських позицій у Галичині.	2
РОЗДІЛ 2. На шляху до відродження державності (XX – поч. XXI ст.)		
6.	Лекція 1.6. Нові тенденції в суспільно-політичному житті України на початку XX ст. 1. Активізація суспільно-політичного руху в Україні на початку XX ст., створення українських політичних партій. 2. Україна в Першій світовій війні.	2
7.	Лекція 1.7. Боротьба за відновлення державності українського народу (1917–1920 рр.). 1. Революційні події в Росії. Утворення Центральної Ради, її політична платформа. 2. Гетьманат П. Скоропадського. 3. Державний устрій УНР періоду Директорії. Другий та третій більшовицькі наступи на Україну. 4. Державобудівний процес ЗУНР: зміст відозв Національної ради, формування владних структур, Української галицької армії.	2
8.	Лекція 1.8. Національно-державне будівництво в УРСР у міжвоєнний період. 1. Політична і соціально-економічна криза на початку 1920-х рр. в Україні.	2

	Голодомор 1921 – 1923 рр. Запровадження нової економічної політики. 2. Колективізація сільськогосподарського виробництва. Голодомор 1932 – 1933 рр. 3. Становлення радянського тоталітаризму в Україні, його характерні риси.	
9.	Лекція 1.9. Україна і Друга світова війна: нова парадигма. 1. Назрівання збройного конфлікту в Європі наприкінці 1930-х рр. Пакт Ріббентропа- Молотова про поділ сфер впливу у Європі між СРСР і Німеччиною. Початок Другої світової війни. 2. Формування трьох гілок Руху Опору населення України (українського націоналістичного, радянського партизанського та польського) нацистському окупаційному режимові. 3. Звільнення України від нацистської окупації.	2
10.	Лекція 1.10. Зміни в політичному житті України (др. пол. 40– 80-х рр. ХХ ст.). Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.) 1 Адміністративно-територіальні зміни Української РСР у перші повоєнні роки (1945 – 1951). Участь України в міжнародних політичних процесах. Післявоєнна відбудова економіки України, голод 1946 – 1947 рр. 2. Наростання кризових явищ в економічній сфері УРСР у 1960 – 1980-х рр. Соціальна політика та життєвий рівень населення України. розгортання українського правозахисного руху. 3. Розгортання державотворчих процесів у 1991 – 1996 рр. Розбудова владних структур. Формування трьох основних гілок влади. 4. Економічне становище незалежної України у 1990-х рр. Стратегічні помилки в проведенні економічних реформ 1990-х рр. Позитивні зрушення та проблеми в розвитку економіки у 1998 □ 2019 рр. Становище у соціальній сфері. Зміни в чисельності, складі і соціальній структурі населення.	2
Всього:		20

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
РОЗДІЛ 1. Українська державність: витоки, форми, тенденції		
1.	Семінар 1. Генеза української державності в епоху середньовіччя: наукова полеміка.	2
2.	Семінар 2. Латентний період українського державотворення: різноманітність і суперечливість трактувань	2
3.	Семінар 3. Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). козацько- гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення.	2
4.	Семінар 4. Функціонування державних механізмів на українських землях у XVIII ст.	2
5.	Семінар 5. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX ст.	2
6.	Семінар 6. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX ст	2
РОЗДІЛ 2. На шляху до відродження державності (XX – поч. XXI ст.)		
7.	Семінар 7. Боротьба за відновлення державності українського народу (1917–1920 рр.).	2

8.	Семінар 8. Національно-державне будівництво в УРСР у міжвоєнний період.	2
9.	Семінар 9. Україна і Друга світова війна: нова парадигма.	2
10.	Семінар 10. Зміни в політичному житті України (др. пол. 40– 80-х рр. ХХ ст.). Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.)	
Всього:		20

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань.

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, есе, дайджесту, аналітичного огляду.

1. Феномен української історії.
2. Доісторичний період в історії України.
3. Козацтво в історії України.
4. Українська державність (друга половина XV ст. – XVIII ст.).
5. Соціально-економічний та політичний розвиток УРСР у міжвоєнний період.
6. Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва.
7. Доба незалежності України (з 1991 р.).
8. Перспективи України в ХХІ ст. в історичній ретроспективі.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: повсякденне спостереження за навчальною роботою здобувача вищої освіти, опитування та виставлення балів кожного практичного заняття, виконання та захист контрольної роботи, залік.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою – ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

**Таблиця відповідності результатів оцінювання знань
з навчальної дисципліни за різними шкалами**

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	4-бальна шкала
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
0-34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти

проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, контрольної роботи.

Підсумковий контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі заліку.

Розподіл та накопичування балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	10	-	-
	практичні заняття	10	5	50
	модульна робота	1	10	10
Разом за модуль 1				60
Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				10
Разом за поточний контроль				70
II. Підсумковий контроль (екзамен)				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Заочна форма навчання

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	4	-	-
	практичні заняття	0		
	контрольна робота	1	70	70
Разом за модуль				70
Разом за поточний контроль				70
II. Підсумковий контроль (залк)				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль (денна форма навчання)

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному

занятті:

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти (денна форма навчання)

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5-4	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
3-2	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
1	Не достатньо повно володіє навчальним матеріалом, не обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, не повністю розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є багато помилок. Неправильно вирішив більшість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення виступу:

1 бал – отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

Суттєві запитання до доповідачів:

1 бал - отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до

виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

Бали отримані здобувачем вищої освіти за результатами поточного контролю з дисципліни викладач оголошує в кінці кожного практичного заняття та виставляє в Журнал обліку роботи академічної групи.

Сумарна кількість отриманих балів з кожного виду навчальної діяльності здобувача вищої освіти за різними формами поточного контролю виставляється викладачем у Журнал обліку роботи академічної групи.

Сума балів, яку накопичив здобувач вищої освіти в результаті поточного навчання є складовою загальної підсумкової оцінки з дисципліни відповідно до виду підсумкового контролю.

Максимальна кількість балів за поточний контроль складає 70 балів.

Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (30 балів) з навчальної дисципліни, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання запланованих у силабусі завдань, які не були ним/нею попередньо виконані або були виконані незадовільно.

У разі невиконання здобувачем жодного із обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт), зазначених у силабусі освітньої компоненти / навчальної дисципліни, його результат оцінюються у «0» балів. Здобувач не допускається до складання заліку, якщо кількість балів, одержаних за поточний контроль протягом семестру становитиме менше 30 балів.

При наявності «непрохідного мінімуму» поточного контролю напередодні заліку викладач подає доповідну декану факультету про недопуск здобувача, про що видається розпорядження і здобувач не допускається до складання заліку як такий, що не виконав індивідуальний навчальний план. Відмітка про недопуск у заліковій/екзаменаційній відомості робиться за наявності розпорядження декана. На дату складання заліку, здобувачу на заліку виставляється «не допущений».

Модульний контроль (денна форма навчання)

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт:

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань здобувачів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань здобувачів (денна форма навчання)

Письмова	Критерії оцінювання
-----------------	----------------------------

контрольна робота або тестування	
8-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
6-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
4-6	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-3	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Модульний контроль проводиться після кожної логічно завершеної частини (змістового модуля) навчальної дисципліни у вигляді модульної контрольної роботи.

Час та місце проведення модульного контролю визначається викладачем за погодженням з навчальним відділом.

Форми проведення модульного контролю, система та критерії оцінювання зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни та у даному документі.

При модульному контролі оцінюванню підлягають: розуміння та

засвоєння певного матеріалу.

До виконання модульного контролю здобувач вищої освіти допускається незалежно від результатів поточного контролю.

Сума балів, яку накопичив здобувач вищої освіти за результатами виконання модульних контрольних робіт є складовою загальної підсумкової оцінки з дисципліни відповідно до виду підсумкового контролю.

Результати модульного контролю виставляються викладачем у Журнал обліку роботи академічної групи.

Максимальна сумарна кількість балів за модульний контроль складає 10 балів.

Контрольна робота (заочна форма навчання)

Критерії оцінювання контрольна робота за підсумком її захисту (співбесіди):

70 балів – контрольна робота виконана в повному обсязі, здобувач повністю володіє навчальним матеріалом за темою завдання;

60 балів – робота виконана в обсязі до 90%, але допущені незначні помилки, здобувач володіє навчальним матеріалом;

50 балів – робота виконана в обсязі до 70% від загального обсягу, здобувач на достатнім рівні розуміє зміст навчального матеріалу але має деякі труднощі в поясненні окремих частин роботи;

30-20 балів – обсяг виконаних завдань по роботі становить 50% від загального обсягу, здобувач припускає помилки у відповіді на питання за темою роботи;

0 балів – здобувач виконав роботу менше ніж на 50% від загального обсягу.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньо-предметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі заліку.

Кожен варіант підсумкового контролю складається з двох теоретичних питань. Відповіді на поставленні завдання здобувачів повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі (оцінюється від 0 до 30 балів):

30 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання;

29-20 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та

незначні помилки;

19-9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

8-1 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Перелік теоретичних питань для підготовки до диференційного заліку:

1. Предмет, завдання, методологічні принципи та джерела вивчення історії української державності. Наукова періодизація історії України.
2. Первісна епоха на території України: палеоліт, мезоліт, неоліт, трипільська культура.
3. Кочові племена на території України та антична колонізація Північного Причорномор'я.
4. Слов'янські племена на території України: етногенез, соціально-економічний розвиток та протодержавні формування.
5. Передумови утворення та концепції походження Давньокиївської держави.
6. Періодизація політичної історії Давньокиївської держави.
7. Суспільно-політичний устрій Давньокиївської держави.
8. Соціально-економічний розвиток Давньокиївської держави.
9. Причини та наслідки феодальної роздробленості Руської держави. Монголо-татарське нашествя.
10. Утворення Галицько-Волинської держави, її політичний та соціально-економічний розвиток.
11. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Польського королівства (сер. XIV – перш. пол. XVI ст.).
12. Українські землі у складі Речі Посполитої (др. пол. XVI – перш. пол. XVII ст.). Люблінська унія 1569 р. та Берестейська унія 1596 р.
13. Українське козацтво: причини виникнення та теорії походження, еволюція та соціально-етнічний склад. Реєстрове козацтво.
14. Запорозька Січ: виникнення, військово-адміністративний устрій, господарство.
15. Боротьба запорожців проти татарсько-турецької агресії (XVI – перш. пол. XVII ст.). Гетьман Петро Сагайдачний. Козацько-селянські повстання кін. XVI – поч. XVII ст.
16. Українська національна революція сер. XVII ст.: причини, рушійні сили, мета, характер, періодизація, перебіг подій.
17. Основні ознаки козацько-гетьманської держави Б.Хмельницького.
18. Боротьба за збереження козацької держави гетьманів Лівобережної України в добу Руїни (60-80-ті рр. XVII ст.).
19. Політичний та економічний розвиток Правобережної України у др. пол. XVII – XVIII ст. Гайдамацький та опришківський рухи.
20. Гетьманування І. Мазепи. Участь України в Північній війні. Гетьман П.

Орлик та Конституція 1710 р.

21. Етапи ліквідації автономії України (XVIII ст.). Запорозька Січ в др. пол. XVII-XVIII ст. та її остаточна ліквідація. Подальша доля українського козацтва.
22. Кирило-Мефодіївське товариство, його програма та практична діяльність.
23. Декабристський рух в Україні.
24. Соціально-економічні наслідки та особливості проведення селянської реформи 1861 р. в Україні. Імперські буржуазні реформи 60-70-х років XIX ст.
25. Суспільні течії та рухи II половини XIX ст. у Наддніпрянській Україні. Виникнення перших політичних організацій.
26. Руська трійця. «Весна народів» – буржуазно-демократичні революції у Європі 1848–1849 рр.
27. Суспільно-політичні рухи на західноукраїнських землях др. пол. XIX ст.: москвофіли, народовці, радикали. Виникнення перших політичних організацій.
28. Українські землі в умовах Російської революції 1905-1907 рр. Аграрна реформа Столипіна та її здійснення в Україні.
29. Українські землі в період Першої світової війни.
30. Українська Центральна Рада: соціальна база, структура та програмні завдання. Внутрішня та зовнішня політика.
31. Українська держава гетьмана П.Скоропадського: внутрішня та зовнішня політика, причини падіння.
32. Директорія УНР: склад, соціальна база, внутрішня та зовнішня політика, причини падіння.
33. Державотворчі процеси на західноукраїнських землях. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р.
34. Історичне значення, причини поразки та уроки національно- визвольної боротьби в Україні (1917–1921 рр.).
35. Політика «воєнного комунізму» та її реалізація в УСРР (березень 1919 – січень 1921 рр.). Голод 1921–1923 рр.
36. Розвиток народного господарства України на засадах НЕПу.
37. Процес становлення та утвердження радянської влади у Наддніпрянській Україні (1917–1921 рр.). Створення СРСР.
38. Особливості здійснення індустріалізації в Україні, її соціально- економічні наслідки.
39. Економічна суть, цільове призначення та наслідки політики колективізації в Україні.
40. Політика українізації (20–30-ті рр. XX ст.), її наслідки.
41. Сталінські репресії та їх згубні наслідки для України.
42. Становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Чехословаччини та Румунії (20–30-ті рр. XX ст.).
43. Приєднання західноукраїнських земель до УРСР: позитивні та негативні наслідки. «Радянізація».
44. Українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. Карпатська Україна (1938-1939 рр.).
45. Військові дії на території України (червень 1941 р. – жовтень 1944 р.).

46. Нацистський окупаційний режим в Україні. Форми руху опору.
47. Особливості відбудови народного господарства України у післявоєнний період.
48. Реформи 50–60-х рр. ХХ ст. та їх здійснення на Україні.
49. Наростання кризових явищ в соціально-економічному та політичному житті України у 70-80-х рр. ХХ ст.
50. Дисидентський рух в Україні (60–80-ті рр. ХХ ст.). Шістдесятники.
51. Складність та суперечливість перебудовчих процесів в Україні (1985–1991 рр.).
52. Проголошення суверенітету та державної незалежності України: передумови, законодавча база.
53. Реформування політичної системи та розбудова громадянського суспільства у незалежній Україні.
54. Соціально-економічні перетворення в незалежній Україні.

Політика викладання навчальної дисципліни

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття й не спізнюватися на них;
- систематично брати активну участь у навчальному процесі;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання;
- відпрацьовувати пропущені заняття;
- дотримуватися академічної доброчесності;
- не займатися сторонніми справами на заняттях;
- вислухувати відповіді товаришів, з повагою ставитися до думки інших членів колективу.
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань.
- вчасно виконувати й здавати завдання для самостійної роботи, у випадку невиконання завдань підсумкова оцінка знижується.

Рекомендовані джерела інформації

Базовий підручник

1. Беренштейн Л.Ю., Коломієць С.С., Живора С.М., Іщенко Т.Д., Романюк Н.Й. На засадах Болонського процесу: Навч. посібник. – К.: НАУ, 2006. – 228 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. – К.: Магістр – S, 2000. – 207 с.
3. Борисенко В. Курс української історії: з найдавніших часів до ХХ століття. – К.: Либідь, 1998. – 615 с.
4. Бунятян К. Давнє населення України. Навч. посібник. – К.: Либідь, 1999. – 228 с.
5. Бушин М. Українці в світі. Навч. посібник. – Черкаси: УНТЕІ, 2003. – 176 с.
6. Винокур І.С. Телегін Д.Я. Археологія України: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1994. – 318 с.

Основна література

1. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ – ХХ ст. Навч. посібник. – К.: Генеза, 1996. – 360 с.

2. Залізник Л. Первісна історія України: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1999. – 264 с.
3. Ісакова Н.П., Кропивко О.М., Паламарчук Н.І. Історія України (в схемах і таблицях). Навчальний посібник для студентів аграрних закладів III-IV рівня акредитації. – Київ: Аграрна освіта, 2005. – 204 с.
4. Історія України: нове бачення / За ред. В.А. Смолія. – Т. 1. – К.: Україна, 1995. – 351 с.
5. Історія України: нове бачення / За ред. В.А. Смолія. – Т. 2. – К.: Україна, 1996. – 495 с.
6. Історія України. Посібник / За ред. Т. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Академія, 2002. – 480 с.
7. Коломієць С.С. Історія формування української моделі розвитку сільського господарства (з найдавніших часів до початку 20-х рр. ХХ ст.). – Ч. 1. – К.: Навчально-науковий природничо-гуманітарний інститут НАУ, видавничий відділ НАУ, 2003. – 180 с.
8. Коломієць С.С. Історія формування української моделі розвитку сільського господарства (з найдавніших часів до сьогодні). – Ч. 2, 3. – К.: Навчально-науковий природничо-гуманітарний інститут НАУ, видавничий відділ НАУ, 2003. – 244 с.
9. Кормич Л., Багацький В. Історія України від найдавніших часів до ХХІ століття. Навч. посібник. – Харків: ООО «Одісей», 2001. – 480 с.
10. Лановик Б.Д., Матисякевич З.М., Матейко Р.М. Історія господарства: Україна і світ. – К.: Вища шк., 1995. – 480 с.
11. Литвин М., Мордвинцев В., Слюсаренко А. Історія України. Навч. посібник. – К.: Знання – Прес, 2002. – 670 с.
12. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ століття. – К.: Укр. письменник, 1994. – 413 с.
13. Новітня історія України (1900 – 2000). Підручник / А.Г. Слюсаренко та ін. – К.: Вища шк., 2000. – 663 с.
14. Панченко П., Славов П., Марчук В. Аграрна історія України. Навч. посібник для студ. і викл. сільськогосподарських закладів освіти I-IV рівнів акредитації. – К.: Просвіта, 1996. – 360 с.
15. Політична історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.І. Танцюри. – К.: Академія, 2001. – 488 с.
17. Світлична В. Історія України. Навч. посібник. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.
18. Україна і світ. Історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства: Навч. посібник для вузів / За загал. ред. Б.Д. Лановика. – К.: Генеза, 1994. – 368 с.
19. Українське народознавство. Навчальний посібник / За ред. С.П. Павлюка. – Львів: Фенікс, 1994. – 608 с.
20. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності: Курс лекцій: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 1999. – 479 с.

Допоміжна література

1. Алексєєв Ю.М., Кульчицький С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на зламі

- історичних епох (Державотворчий процес 1985–1999 рр.). – К.: ЕксОб, 2000. – 2095 с.
2. Багалій Д.І. Історія Слобідської України. – Харків: Дельта, 1993. – 256 с.
 3. Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський Р.В. Походження слов'ян. – К.: Наук. думка, 1991. – 144 с.
 4. Беретинський В. Військова організація основних українських державних формувань. – К., 1995. – 18 с.
 5. Бойко Д. Селянство України у другій половині XVI – першій половині XVIII ст. – К.: Наук. думка, 1963. – 175 с.
 6. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. – К.: Наук. думка, 1989. – 296 с.
 7. Василенко Г. Велика Скіфія. – К.: Знання, 1991.
 8. Відейко М. Трипільська цивілізація. – К.: Академперіодика, 2003. – 184 с.
 9. Володарі гетьманської булави. – К.: Варта, 1995. – 560 с.
 10. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. – К.: Вища шк., 1994. – 539 с.
 11. Грушевський М. Історія України-Руси. В 11 т., 12 кн. – К.: Наук. думка, 1991.
 12. Гунчак Т. Україна: нариси політичної історії. Перша половина XX століття. – К.: Либідь, 1993. – 287 с.
 13. Іванова Л.Г., Іванченко Р.П. Громадівський рух 60-х рр. XIX ст. в Україні: проблеми, ідеологія. – К.: МІЛП, 1999. – 128 с.
 14. Ісаєвич Я.Д., Братства та їх роль у розвитку української культури XVI – XVIII ст. – К.: Наук. думка, 1996. – 251 с.
 15. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатівич, З. Стефанов, О. Думін, С. Шрамченко. У 3-х Ч. – Львів: Видання Івана Тиктора, 1993. – Ч. 1. – 288 с.
 16. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатівич, З. Стефанов, О. Думін, С. Шрамченко. У 3-х Ч. – Львів: Видання Івана Тиктора, 1993. – Ч. 2, 3. – 575 с.
 17. Історія України в особах IX – XVIII ст. – К.: Україна, 1993. – 396 с.
 18. Історія України в особах XIX – XX ст. – К.: Україна, 1995. – 479 с.
 19. Касьянов Г., Даниленко В. Сталінізм і українська інтелігенція. – К.: Либідь, 1991. – 342 с.
 20. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. – Львів: Науковотовариство імені Т. Шевченка, 1993. – 659 с.
 21. Крип'якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. – К.: Наук. думка, 1984. – 174 с.
 22. Куліш А. Голодомор 1921-1923 рр. в Русі-Україні як продовження етнічної війни 1917-1921 рр. – Харків: Просвіта, 2003. – 121 с.
 23. Липинський В. Релігія і церква в історії України. – Львів: Рада, 1995. – 96 с.
 24. Литвин В. Україна: досвід та проблеми державотворення (90-ті роки XX ст.). – К.: Наук. думка, 2001. – 560 с.
 25. Лукашевич Л.М. Україна: історико-економічний огляд. Монографія. – К.: МАУП, 1997. – 208 с.
 26. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. – Львів:

- Світ, 1995. – 246 с.
27. Мицик Ю. Джерела з історії національно-визвольної війни українського народу середини XVII століття. – Дніпропетровськ: Дніпро, 1996. – 262 с.
 28. Павко А.І. Політичні партії, організації в Україні: кінець XIX – початок XX століття; зародження, еволюція, діяльність, історична доля. – К.: Знання, 2001. – 112 с.
 29. Петров В. Походження українського народу. – К.: Фенікс, 1992. – 192 с.
 30. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2-х т. – Т. 1. – 675 с.; Т. 2. – 608 с. – К.: Либідь, 1995.
 31. Реєнт О. Павло Скоропадський. – К.: Альтернативи, 2003. – 304 с.
 32. Реформування земельних відносин в умовах переходу до ринкової економіки: Зб. наук. статей. – Тернопіль: Терноп. акад. народ. господар., Ін-т аграр. бізнесу, 1997. – Вип. 2. – 52 с.
 33. Солдатенков В.Ф. Українська революція: концепція та історіографія (1918- 1920 рр.). – К.: Просвіта, 1999. – 508 с.
 34. Толочко П.П. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996. – 360 с.
 35. Трубайчук А. Друга світова війна. – К.: Наук. думка, 1995. – 192 с.
 36. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. – У 3-х томах. – Т. 1. – К.: Наукова думка, 1990. – 592 с.
 37. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. – У 3-х томах. – Т. 2. – К.: Наукова думка, 1990. – 560 с.
 38. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. – У 3-х томах. – Т. 3. – К.: Наукова думка, 1993. – 560 с.

Інформаційні ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.history.org.ua
3. www.nbu.gov.ua
4. www.nplu.org.ua
5. www.iananu.kiev.ua
6. www.istpravda.com.ua/tags/tag_історія+України/
7. likbez.org.ua/
8. www.ukrainehistory.narod.ru/
9. www.novamova.com.ua

Розробник:

доцент кафедри суспільних наук
кандидат історичних наук, доцент

Леся ГОРЕНКО